

**ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือน
ที่ออกจากราชการแล้วจากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่¹**

ชไมพร จันทรเทพ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้วจากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายไทย และวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้ว จากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่าการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการปกครอง การบังคับบัญชา เป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการควบคุมความประพฤติ การปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนให้อยู่ในกฎ ระเบียบ วินัยอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานราชการ บทวินัยจะต้องควบคู่กับการดำเนินการทางวินัยโดยที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ หากมีแต่เพียงบทวินัยเพียงอย่างเดียวไม่มีการดำเนินการทางวินัยพร้อม ๆ กัน ก็จะทำให้บทวินัยไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ มีการละเมิดไม่ถือปฏิบัติอยู่เรื่อย ๆ ส่วนการดำเนินการทางวินัยนั้น คือ การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับวินัยข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริม การป้องกันการกระทำผิดวินัย ตลอดจนการลงโทษข้าราชการพลเรือน ผู้ที่กระทำผิดวินัยด้วย บทวินัยหรือการดำเนินการทางวินัยที่ดีนั้นจะต้องเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เป็นสากล มีความเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับและถือปฏิบัติโดยทั่วไป ถ้าหากไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายเป็นวินัย เพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติแล้ว ส่งผลให้ข้าราชการพลเรือนกระทำผิดวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยอย่างร้ายแรงหรือวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

โดยหลักนั้นผู้ที่จะถูกดำเนินการทางวินัยได้ ต้องมีสถานภาพเป็นข้าราชการพลเรือน แต่หากจะให้ข้าราชการพลเรือนที่กระทำความผิดขณะเป็นข้าราชการหลุดพ้นจากความรับผิดชอบทางวินัยที่ตนได้ก่อไว้เพียงเพราะเหตุจากการที่ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นลาออกจากราชการหรือเกษียณอายุราชการไปก่อนก็คงไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น มาตรา 100 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไข

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้วจากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีศร เลิศธรรมเทวี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิทิตอนันต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักดีคง

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เพิ่มเติม ได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยต่อไปเสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ หากเข้าเงื่อนไขสองข้อดังต่อไปนี้

1. ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะต้องถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือถูกกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ อยู่ก่อนวันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการ

2. ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ต้องดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการและต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้วจากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมและไม่เหมาะสมด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหากรณีอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จากการศึกษาคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขคำที่ อ. 505/2553 และคดีหมายเลขแดงที่ 1037/2558 และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ 158/2551 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ชี้มูลความผิดทางวินัยในความผิดฐานอื่นที่มีโทษความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พบว่า คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดได้วางแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการชี้มูลความผิดทางวินัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยพิจารณาจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 28 เห็นว่า ข้อกล่าวหาที่อยู่ในอำนาจไต่สวนและการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีเฉพาะที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเท่านั้น เนื่องจากองค์ประกอบและโทษเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นมูลความผิดทางอาญา ส่วนความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ถือเป็นมูลความผิดทางวินัย ทำให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดวินัยเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่เท่านั้น

ดังนั้น การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยในฐานอื่น มติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าวจะมีผล

ผูกพันผู้บังคับบัญชาที่ต้องดำเนินการลงโทษทางวินัยต่อไปหรือไม่ และผู้บังคับบัญชาจะถือเอาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่เพียงใด

ประเด็นปัญหาที่สองเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ด้วยเหตุที่สังคมไทยและระบบราชการมีลักษณะเป็นระบบอุปถัมภ์ มีการปกป้องพวกพ้องอยู่เสมอ ทำให้การลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดขาดประสิทธิภาพ เห็นได้จากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 91 (2) ประกอบมาตรา 98 กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นสมควรส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เมื่อได้รับเรื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาแล้วรายงานผลให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบต่อไป

หลักกฎหมายดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนใช้ดุลพินิจของตนได้ตามสมควรในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐว่าได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จึงมีปัญหว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาโทษดังกล่าว มีขอบเขตแค่ไหนเพียงใด และมีหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจอย่างไร

ประเด็นปัญหาที่สามเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน กรณีตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 100 กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้ว และส่งเรื่องมาให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปนั้น จะเห็นได้ว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยได้เฉพาะกรณีข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการไปแล้วกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น ดังนั้น ถ้าสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีความเห็นว่าข้าราชการพลเรือนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็มิอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 98 ที่กำหนดให้ถือเอาสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยด้วยแล้ว จึงมีปัญหว่าในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีความเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีกระทำ

ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยข้าราชการพลเรือนผู้นั้นที่ออกจากราชการแล้วหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับระยะเวลาการสอบสวนและระยะเวลาการลงโทษของคณะกรรมการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 100 กำหนดให้ผู้มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่ผู้นั้นออกจากราชการ และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 100/1 ที่บัญญัติออกมาเกี่ยวเรื่องระยะเวลาการสอบสวนและระยะเวลาลงโทษของคณะกรรมการสอบสวน กล่าวคือ ถ้าเป็นเรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนผู้นั้นไม่อยู่ภายใต้ระยะเวลาสอบสวนและลงโทษตามมาตรา 100 อีกต่อไป ทำให้ไม่มีหลักเกณฑ์เคร่งครัดที่จะควบคุมระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งทำให้ระยะเวลาสอบสวนและลงโทษข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้วล่าช้าได้

ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการลงโทษกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 100 ได้กำหนดไว้ว่าการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ โดยไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับโทษสำหรับความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงไว้นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการปล่อยข้าราชการพลเรือนผู้กระทำความผิดวินัยไปโดยไม่ได้ลงโทษใด ๆ ซึ่งตามหลักความเป็นจริงถ้าผลการสอบสวนพิจารณาข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยจริงตามหลักฐาน เอกสาร หรือสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก็สมควรได้รับโทษตามการกระทำของตน โดยการกำหนดโทษทางวินัยสำหรับความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้วจากการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้บทบัญญัติมาตรา 28 (2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (2) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายร่วผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม”

แก้เป็น “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(2) ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายรายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดทุกฐานที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551”

2. ปัญหาการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้บทบัญญัติมาตรา 91 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 “เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(2) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงาน ส่วนงานการได้สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวัน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป”

แก้เป็น “เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(2) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจสอบสวนและดำเนินการทางวินัยจนเสร็จสิ้นกระบวนการแล้วมีคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนผู้นั้น และรายงานคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งต่อไป”

3. ปัญหาการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้บทบัญญัติมาตรา 100 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการ ได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใด อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ”

แก้เป็น “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการ ได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใด อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของ

ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ”

4. ปัญหาระยะเวลาสอบสวนและระยะเวลาลงโทษของคณะกรรมการสอบสวน ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้บทบัญญัติมาตรา 100/1 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี”

แก้เป็น “ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี โดยผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติชี้มูลความผิดวินัย และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติชี้มูลความผิดวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนที่ออกจากราชการแล้ว”

5. ปัญหาการลงโทษกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้บทบัญญัติมาตรา 100 วรรคสี่ พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”

แก้เป็น “การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้ได้รับโทษทางวินัย 2 สถาน กล่าวคือ การลดเบี้ยบำนาญ หรือตัดสิทธิในการรับเบี้ยบำนาญแก่ข้าราชการพลเรือนผู้นั้น”

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย แสวงศักดิ์.คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง.พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน,2547.
- นุชนาถ ประทีปธีรานันท์.การดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญ.กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย,2545.
- ประนุญ สุวรรณภักดี.การสอบสวนเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยของข้าราชการพลเรือนสามัญ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน,2529.
- ประวิณ ณ นคร. คู่มือการรักษาวินัยข้าราชการสำหรับผู้บังคับบัญชา.กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการ สำนักงาน ก.พ.,2553.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญ.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช,2525.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง. ในเอกสารประกอบการอบรมพนักงานคดีปกครอง ระดับต้นรุ่นที่ 1.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- สำนักงาน ก.พ.คู่มือการดำเนินการงานทางวินัย.กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ.,2547.